

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2009/126/EB

2009 m. spalio 21 d.

dėl II pakopos benzino garų grąžinimo degalinėse variklinių transporto priemonių bakus pildant degalų

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) 2002 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1600/2002/EB, nustatančiu šeštąją Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programą ⁽³⁾, nustatyta būtinybė sumažinti oro taršą taip, kad jos žalingas poveikis žmonių sveikatai ir aplinkai kuo labiau sumažėtų.
- (2) Ženevos protokole dėl organinių lakiųjų junginių teršalų ir jų tarpvalstybinių srautų kontrolės nustatyti lakiųjų organinių junginių (LOJ) išmetimo mažinimo tikslai ir Geteborgo protokole dėl rūgštėjimo, eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo ⁽⁴⁾ nustatytos keturių teršalų – sieros dioksido, azoto oksidų, LOJ ir amoniako – išmetimo ribos ir reikalaujama naudoti geriausius prieinamus gamybos būdus siekiant mažinti išmetamųjų teršalų kiekį.
- (3) 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje ⁽⁵⁾ nustatyti su pažemio ozonu

ir benzenu susiję oro kokybės tikslai, o 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/81/EB dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų ⁽⁶⁾ nustatomos LOJ, kurie skatina pažemio ozono formavimąsi, išmetimo nacionalinės ribos. LOJ, įskaitant benzino garus, išmetimas vienoje valstybėje narėje gali prisidėti prie oro kokybės problemų kitose valstybėse narėse.

- (4) Ozonas taip pat yra šiltnamio efektą sukeliančios dujos, kurios prisideda prie atmosferos atšilimo ir klimato kaitos.
- (5) 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/63/EB dėl lakiųjų organinių junginių išsiskyrimo į aplinką laikant benzina ir tiekiant jį iš terminalų į degalines kontrolės ⁽⁷⁾ (I pakopos benzino garų grąžinimas) siekiama, kad būtų grąžinami benzino garai, išsiskiriantys benzina saugant ir tiekiant jį iš benzino terminalų į degalines.
- (6) Benzino garai taip pat išsiskiria variklinių transporto priemonių bakus pildant degalų degalinėse ir turėtų būti grąžinami laikantis Direktyvos 94/63/EB nuostatų.
- (7) Siekiant apriboti LOJ išmetimą buvo parengtos ir įgyvendintos įvairios Bendrijos priemonės. Vis dėlto būtina imtis tolesnių veiksmų, kad būtų įgyvendinti šeštojoje Bendrijos aplinkosaugos veiksmų programoje ir Direktyvoje 2001/81/EB nustatyti tikslai sveikatos ir aplinkos srityje.
- (8) Siekiant sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą per kelių transporto priemonių naudojamų degalų būvio ciklą, pagal 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ⁽⁸⁾ nuo 2011 m. sausio 1 d. leidžiama tiekti į rinką degalus, kuriuose biodegalų elementai sudaro didesnę dalį nei anksčiau. Dėl to, atsižvelgiant į valstybių narių galimybę taikyti nukrypti nuo toje direktyvoje numatytų benzino garų slėgio reikalavimų leidžiančias nuostatas, gali padidėti išmetamas LOJ kiekis.

⁽¹⁾ 2009 m. gegužės 13 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ 2009 m. gegužės 5 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 242, 2002 9 10, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 179, 2003 7 17, p. 3.

⁽⁵⁾ OL L 152, 2008 6 11, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 309, 2001 11 27, p. 22.

⁽⁷⁾ OL L 365, 1994 12 31, p. 24.

⁽⁸⁾ OL L 350, 1998 12 28, p. 58.

- (9) Esamoms degalinėms gali prireikti keisti esamą infrastruktūrą ir pageidautina, kad garų gražinimo įranga būtų įmontuojama iš esmės modernizuojant šių degalinių degalų tiekimo sistemą (t. y. atliekant esminį degalinių infrastruktūros, ypač bakų ir vamzdžių, pritaikymą arba atnaujinimą), kadangi dėl to žymiai sumažėtų būtinų pritaikymo darbų sąnaudos. Vis dėlto geriau prie reikalavimų prisitaikyti gali didelės esamos degalinės, kurios benzino garų gražinimo įrangą turėtų įmontuoti anksčiau, nes jose teršalų išmetama daugiau. Naujų degalinių atveju benzino garų gražinimo įrangą galima numatyti degalinės projektavimo ir statybos etapuose, todėl jose tokia įranga gali būti įmontuota nedelsiant.
- (10) Naujai pagamintų variklinių transporto priemonių degalų bakuose benzino garų nėra. Taigi į šias transporto priemones pirmą kartą pildant degalų turėtų būti taikoma išimtis.
- (11) Nors kelios valstybės narės ir taiko nacionalines II pakopos benzino garų gražinimo taisykles, Bendrijos lygmeniu teisės aktų šiuo klausimu nėra. Taigi, siekiant kuo mažiau kenkti aplinkai ir palengvinti prekybą benzino garų gražinimo įranga, reikėtų nustatyti vienodą mažiausią benzino garų gražinimo lygį.
- (12) Siekiant užtikrinti, kad benzino garų gražinimo įranga padėtų iš tikrųjų mažinti išmetamųjų teršalų kiekį, visa įmontuota II pakopos benzino garų gražinimo įranga turėtų būti periodiškai tikrinama. Valstybės narės gali nuspręsti, kad šiuos tikrinimus turi atlikti viena arba kelios iš šių institucijų: oficialios tikrinimo tarnybos, pats operatorius arba trečioji šalis. Tuo atveju, jei atliekamas oficialus patikrinimas, valstybės narės turėtų atsižvelgti į 2001 m. balandžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją 2001/331/EB, pagal kurią nustatomi minimalūs aplinkosauginių tikrinimų valstybėse narėse kriterijai ⁽¹⁾.
- (13) II pakopos benzino garų gražinimo įranga turėtų būti reguliariai tikrinama. Europos standartizacijos komitetas (angl. CEN) turėtų būti raginamas parengti suderintus tikrinimo metodus.
- (14) Valstybės narės turėtų nustatyti taisykles dėl sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, ir užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Tos sankcijos turėtų būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, kadangi nesilaikant reikalavimų gali būti daroma žala žmonių sveikatai ir aplinkai.
- (15) Pagal Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros ⁽²⁾ 34 punktą valstybės narės skatinamos dėl savo ir Bendrijos interesų parengti lenteles, kurios kuo geriau parodytų šios direktyvos ir jos perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitiktį, ir viešai jas paskelbti.
- (16) Kadangi ši direktyva priimta pagal Sutarties 175 straipsnį, ji neužkerta kelio valstybėms narėms ir toliau laikytis arba priimti griežtesnių apsaugos priemonių, atitinkančių Sutartį. Pagal Sutarties 176 straipsnį valstybės narės turi pranešti Komisijai apie bet kokias minėtąsias priemones.
- (17) Šio reglamento įgyvendinimui būtinos priemonės turėtų būti tvirtinamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojamą jai suteiktai įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽³⁾.
- (18) Visų pirma, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai patvirtinti įgyvendinimo priemones, susijusias su suderintais metodais ir standartais. Kadangi šios priemonės yra bendro pobūdžio ir skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, *inter alia*, ją papildant naujomis neesminėmis nuostatomis, jos turi būti tvirtinamos pagal Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnyje numatytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.
- (19) Kadangi šios direktyvos tikslo, t. y. sumažinti į atmosferą išmetamų benzino garų kiekį, valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi oro tarša būdinga visoms valstybėms, to tikslo geriau siekti Bendrijos lygiu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šioje direktyvoje nustatomos priemonės, kuriomis siekiama mažinti benzino garų, išmetamų į atmosferą degalinėse variklinių transporto priemonių bakus pildant degalų, kiekį.

⁽¹⁾ OL L 118, 2001 4 27, p. 41.

⁽²⁾ OL C 321, 2003 12 31, p. 1.

⁽³⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šios direktyvos tikslais:

1. „benzinas“ – benzinai, kaip apibrėžta Direktyvos 94/63/EB 2 straipsnio a punkte;
2. „benzino garai“ – bet koks dujinis junginys, išsiskiriantis iš benzino;
3. „degalinė“ – degalinė, kaip apibrėžta Direktyvos 94/63/EB 2 straipsnio f punkte;
4. „esama degalinė“ – degalinė, kuri pastatyta arba kuriai projektuoti, statyti arba naudoti atskiras leidimas arba licencija išduota iki 2012 m. sausio 1 d.;
5. „nauja degalinė“ – degalinė, kuri pastatyta arba kuriai projektuoti, statyti arba naudoti atskiras leidimas arba licencija išduota 2012 m. sausio 1 d. ar vėliau;
6. „II pakopos benzino garų grąžinimo sistema“ – įranga, skirta benzino garams, išsiskiriantiems iš variklinės transporto priemonės degalų bako degalinėje jį pildant degalų, grąžinti į degalinės stacionarijį rezervuarą arba atgal į benzino išdavimo įtaisą perparduoti;
7. „benzino garų sugaudymo veiksmingumas“ – II pakopos benzino garų grąžinimo sistemoje sugaudytų benzino garų kiekis, palyginti su benzino garų, kurie kitaip (jei nebūtų tokios sistemos) būtų išmesti į atmosferą, kiekiu, išreikštas procentais;
8. „garų ir benzino santykis“ – II pakopos benzino garų grąžinimo sistema pereinančių benzino garų esant atmosferiniam slėgiui tūrio ir perpilto benzino tūrio santykis;
9. „apyvarta“ – visas per metus iš mobiliųjų talpyklų į degalinę perpiltas benzino kiekis.

3 straipsnis

Degalinės

1. Valstybės narės užtikrina, kad bet kuri nauja degalinė įdiegtų II pakopos benzino garų grąžinimo sistemą, jei:
 - a) faktinė arba planuojama jos apyvarta didesnė negu 500 m³ per metus; arba
 - b) faktinė arba planuojama jos apyvarta didesnė negu 100 m³ per metus ir ji yra po patalpomis, kuriose nuolat gyvenama arba dirbama.

2. Valstybės narės užtikrina, kad bet kuri esama degalinė, kuri iš esmės modernizuojama, modernizavimo metu įdiegtų II pakopos benzino garų grąžinimo sistemą, jei:

- a) faktinė arba planuojama jos apyvarta didesnė negu 500 m³ per metus; arba
 - b) faktinė arba planuojama jos apyvarta didesnė negu 100 m³ per metus ir ji yra po patalpomis, kuriose nuolat gyvenama arba dirbama.
3. Valstybės narės užtikrina, kad bet kuri esama degalinė, kurios apyvarta didesnė negu 3 000 m³ per metus, įdiegtų II pakopos benzino garų grąžinimo sistemą ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d.

4. 1, 2 ir 3 punktai netaikomi degalinėms, susijusioms vien tik su naujų variklinių transporto priemonių gamyba ir pristatymu.

4 straipsnis

Mažiausias benzino garų grąžinimo lygis

1. Valstybės narės užtikrina, kad nuo dienos, kurią II pakopos benzino garų grąžinimo sistemos pagal 3 straipsnį tampa privalomos, šios sistemos benzino garų sugaudymo veiksmingumas būtų 85 % arba didesnis, ir tai patvirtina gamintojas laikydamasis atitinkamų Europos techninių standartų arba 8 straipsnyje nurodytos tipo patvirtinimo procedūros, arba, jei tokių standartų arba procedūrų nenumatyta, vadovaudamasis atitinkamais nacionaliniais standartais.
2. Nuo dienos, kurią II pakopos benzino garų grąžinimo sistemos pagal 3 straipsnį tampa privalomos, kai surinkti benzino garai nukreipiami į degalinės stacionariją talpyklą, garų ir benzino santykis turi būti 0,95 arba didesnis, bet ne didesnis negu 1,05.

5 straipsnis

Reguliarūs patikrinimai ir vartotojų informavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad veikiančios II pakopos benzino garų grąžinimo sistemos benzino garų sugaudymo veiksmingumas būtų tikrinamas bent kartą per metus, t. y. tikrinama, ar garų ir benzino santykis imituojant benzino tiekimą atitinka 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus, arba taikomas bet koks kitas tinkamas metodas.

2. Ten, kur įdiegta automatinė stebėsenos sistema, valstybės narės užtikrina, kad benzino garų sugaudymo veiksmingumas būtų tikrinamas bent kartą per trejus metus. Bet kokia automatinė stebėsenos sistema turi automatiškai nustatyti nukrypimus nuo teisingo II pakopos benzino garų grąžinimo sistemos ir pačios automatinės stebėsenos sistemos veikimo, apie nukrypimus pranešti degalinės eksploatuotojui ir automatiškai sustabdyti benzino tiekimą iš netinkamai veikiančio benzino išdavimo įtaiso, jei defektas nepašalinamas per septynias dienas.

3. Valstybės narės užtikrina, kad degalinėje įdiegus II pakopos benzino garų grąžinimo sistemą ant arba šalia benzino išdavimo įtaiso būtų ženklas, lipdukas arba kitoks nurodymas siekiant informuoti vartotojus apie šią įrangą.

6 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų pažeidus pagal šią direktyvą priimtas nacionalines nuostatas, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės praneša apie tas nuostatas Komisijai ne vėliau kaip 2012 m. sausio 1 d. ir nedelsdamos praneša jai apie bet kokius vėlesnius su jomis susijusius pakeitimus.

7 straipsnis

Peržiūra

Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. Komisija atlieka šios direktyvos įgyvendinimo peržiūrą, visų pirma atkreipdama dėmesį į:

- šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalies b punkte ir 2 dalies b punkte bei Direktyvos 94/63/EB 6 straipsnio 3 dalyje nurodytą 100 m³ per metus ribą;
- informaciją apie veikiančių II pakopos benzino garų grąžinimo sistemų atitiktį reikalavimams; ir
- automatinės stebėsenos įrangos būtinybę.

Ji pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie tos peržiūros rezultatus ir prireikus kartu pateikia teisėkūros pasiūlymą.

8 straipsnis

Techninės adaptacijos

4 ir 5 straipsnių taikymo tikslais gali būti priimti suderinti metodai ir standartai. Jei būtina užtikrinti atitiktį Europos standartizacijos komiteto (CEN) parengtiems atitinkamiems standartams, tų straipsnių nuostatos, išskyrus nuostatas, susijusias su 4 straipsnyje apibrėžtu benzino garų sugaudymo veiksmingumu

ir garų ir benzino santykiu bei 5 straipsnyje nurodytais laikotarpiais, gali būti pritaikytos atsižvelgiant į techninę pažangą.

Tos priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines šios direktyvos nuostatas, *inter alia*, ją papildant, tvirtinamos pagal 9 straipsnio 2 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

9 straipsnis

Komiteto procedūra

- Komisijai padeda komitetas.
- Jei yra nuoroda į šią dalį, taikomos Sprendimo 1999/468/EB 5a straipsnio 1–4 dalys ir 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

10 straipsnis

Direktyvos perkėlimas į nacionalinę teisę

- Valstybės narės užtikrina, kad įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini laikytis šios direktyvos, įsigalioję anksčiau nei 2012 m. sausio 1 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų priemonių tekstus.

Tvirtindamos tas priemones valstybės narės daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Tokios nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

- Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

11 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

12 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2009 m. spalio 21 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BUZEK

Tarybos vardu

Pirmininkė

C. MALMSTRÖM